

L.dz. 286/2025

Warszawa, dnia 8 lipca 2025 r.

Stanowisko nt. projektów ustaw ograniczających prawa rodziców Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia

Projekt ustawy z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, uchwalonej przez Sejm na pos. nr 37 dnia 25 czerwca 2025 r. wprowadza zmiany w dwóch aktach prawnych: ustawie o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta oraz ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentysty. Zmiany dotyczą przede wszystkim możliwości uzyskiwania przez małoletnich (od 13 roku życia) określonych świadczeń zdrowotnych w zakresie opieki psychiatrycznej, bez zgody i wiedzy rodziców.

W swoim stanowisku pragniemy wskazać głównie na istotne zastrzeżenia konstytucyjne wobec proponowanych regulacji, argumentując, że:

1. **Ograniczenie praw rodzicielskich:** Nowe przepisy drastycznie ingerują w konstytucyjnie chronioną władzę rodzicielską, obejmującą m.in. decyzje o leczeniu dziecka (art. 48 ust. 1 i 2 Konstytucji RP). Zgodnie z prawem, takie ograniczenia mogą być wprowadzone tylko na podstawie ustawy i prawomocnego orzeczenia sądu, czego projekt nie spełnia. Nadto z uzasadnienia projektu wynika, że nie przeprowadzono jego stosownych konsultacji z organizacjami rodziców czy sądami rodzinnymi, choć projektowane rozwiązania ich dotyczą.
2. **Nieproporcjonalność ograniczenia praw obywatelskich:** Ustawa wprowadza generalne odstępstwo od zasady wymagającej zgody rodzica czy opiekuna prawnego, choć cel – poprawa dostępu do wsparcia psychicznego – mógłby zostać osiągnięty środkami mniej inwazyjnymi, takimi jak usprawnienie trybu pilnego w sądzie opiekuńczym czy wzmocnienie systemowych form pomocy rodzinie.
3. **Niejasność przepisów:** Zakres świadczeń, które mogą być udzielane bez zgody opiekuna, nie jest określony wprost w ustawie, lecz odsyła do rozporządzenia ministra. Tym samym ograniczenia konstytucyjnych praw są formułowane w akcie rangi podstawowej, co jest sprzeczne z art. 48 ust. 2 Konstytucji RP.
4. **Brak kontroli sądowej i arbitralność decyzji:** Projekt przyznaje osobie udzielającej świadczenia prawo decydowania o poinformowaniu opiekuna lub sądu, kierując się jedynie nieostrym kryterium „dobra pacjenta”, bez jakiegokolwiek zewnętrznej kontroli tej decyzji.

5. **Naruszenie zasady równości (art. 32 Konstytucji RP):** Wprowadzenie obowiązku okazania dokumentu tożsamości (dowód osobisty, paszport) i podania numeru PESEL różnicuje małoletnich, którzy je posiadają, z tymi, którzy nie spełniają tych wymogów.
6. **Wątpliwości co do uzasadnienia limitu wieku:** Projekt wprowadza różne limity wieku (13 i 16 lat) bez wyraźnego i racjonalnego uzasadnienia, co podważa zasadę równego traktowania. Trybunał Konstytucyjny uznaje za dopuszczalne różnicowanie wiekowe jedynie w sytuacjach wyjątkowych, a nie – jak w tym przypadku – w regulacjach dotyczących świadczeń powszechnych.

Wnioski:

Projektowane przepisy naruszają konstytucyjne zasady ochrony praw rodzicielskich ingerując nieproporcjonalnie w sferę praw obywatelskich, równości wobec prawa oraz poprawnej legislacji. Projekt ten będzie powodować konflikty w rodzinie, podważać zaufanie do rodziców, alienować małoletnie dzieci z więzi rodzinnych i pogłębiać ich osamotnienie, przez co godzi w dobro dzieci deklarowane w uzasadnieniu projektów.

Projekt przewiduje ograniczenie władzy rodzicielskiej wszystkich rodziców, mających dzieci w wieku 13-18 lat, w ważnej sferze dotyczącej zdrowia co jest bezpodstawne, ponieważ odsetek rodziców nie dbających o zdrowie dziecka jest ograniczony.

W przypadku uchwalenia przez Parlament RP opiniowanych projektów, wnosimy o skierowanie ich do kontroli Trybunału Konstytucyjnego.

W imieniu Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia

Jakub Bałtroszewicz, prezes – Fundacja Jeden z Nas
ks. Tomasz Kancelarczyk, wiceprezes – Fundacja Małych Stópek
Grzegorz Nienartowicz, wiceprezes – Fundacja Ku Pełni Życia
Magdalena Bartoszewicz – Stowarzyszenie Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna
Maria Gondek – Fundacja Fala Życia
Ewa Kowalewska – Klub Przyjaciół Ludzkiego Życia – HLI Polska
Rafał Szczypa – Rycerze Kolumba
oraz Antoni Szymański – Pro Ecclesia et Populo

Do wiadomości:

Marszałek Senatu RP
Małgorzata Kidawa-Błońska

Środki społecznego przekazu